Eye Openers. Film en filosofie 2.
HOVO, Nijmegen

http://www.consiliumphilosophicum.nl/2017/hovo_perspectief2

dr. Rob van Gerwen
Departement Wijsbegeerte
Universiteit Utrecht

Maart-mei 2017

Inhoudsopgave

1 Perspectief **1**

2 Wong Kar Wai **1**

In the Mood for Love

1 Perspectief

Leibniz en de centrale perspectief

- Leibniz: een individu is een perspectief op alles (een monade).
  - Alleen god kent een monade volledig.
  - God heeft geen subjectiviteit.
- De centrale perspectief is optisch, vanuit een vast punt.
  - Plaatst de kijker buiten de afbeelding.

2 Wong Kar Wai

Vandaag

- 13.30-14:20: Inleiding
- 14:20-14.35: Pauze
- 14.35-16.15 *In the Mood for Love* (98 min.)
- 16:15-16.30: nabespreking (NS!)

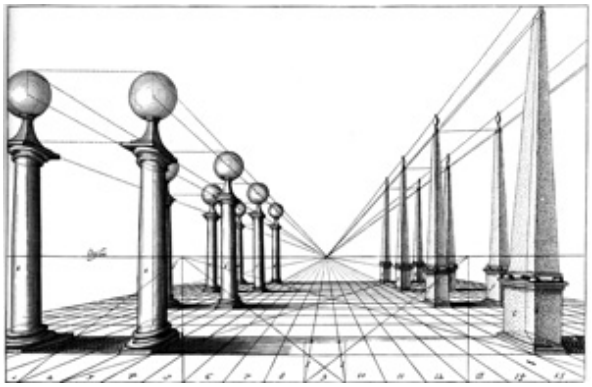

(a) De horizon en vluchtlijnen

(b) De wetten van de optica

Figuur 1: Centrale perspectief

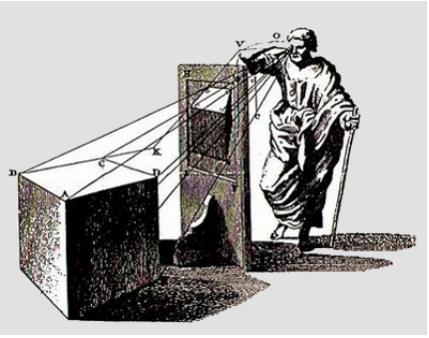

(a) De kijker ligt vast, buiten de scene

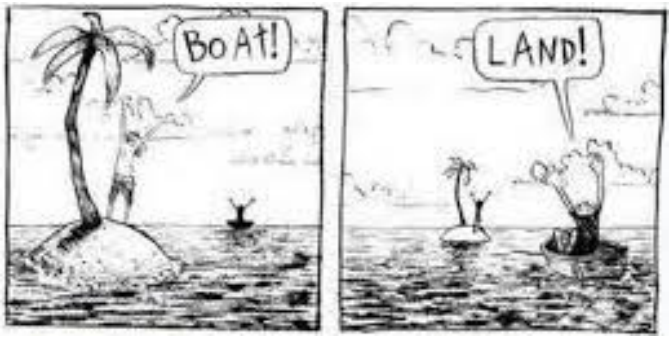

(b) Eye openers

Figuur 2: Kijkers en hun perspectief

Wong Kar Wai

- Days of Being Wild (1990, crime, romantiek)
- Chunking Express (1994, politiefilm)
- Ashes of Time (1994, zwaardvechter)
- Fallen Angels (1995, actie, moord)
- Happy Together (1997, drama)
- In the Mood for Love (2000)
- 2046 (2004, romantiek)
- Grandmaster (2013, Kung-Fu, speelt in 1936-45)

Hong Kong cinema: vol energie

- Vecht-sportfilms (Bruce Lee)
- Actiefilms (Jackie Chan; John Woo); Enter the Dragon
- Horror: A Chinese Ghost Story
- Fantasy: Crouching Tiger, Hidden Dragon (2000, r. Ang Lee); Zhang Yimou: Hero (2002); House of Flying Daggers (2004)
- Wong Kar Wai's film hebben dezelfde energie
- *In the Mood for Love* is niet verbaal, maar toont houdingen en attitudes, gebaren
- De beeldtaal van de nouvelle vague

Wittgenstein

- "We begrijpen Chinese gebaren net zomin als Chinese zinnen." Wittgenstein, *Zettel*, 39:219.

***In the Mood for Love* (2000)**

- Twee acteurs: Tony Chiu Wai Leung en Maggie Cheung
- Hong Kong, 1962-72; geïsoleerde Chinese gemeenschap
  - Twee getrouwde mensen in die tijd
  - Latin muziek was toen populair in Hong Kong
- *In the Mood for Love* gaat niet over een affaire maar over een stemming (mood)

Figuur 3: Crouching Tiger Hidden Dragon

Figuur 4: Crouching Tiger Hidden Dragon

Figuur 5: Crouching Tiger Hidden Dragon

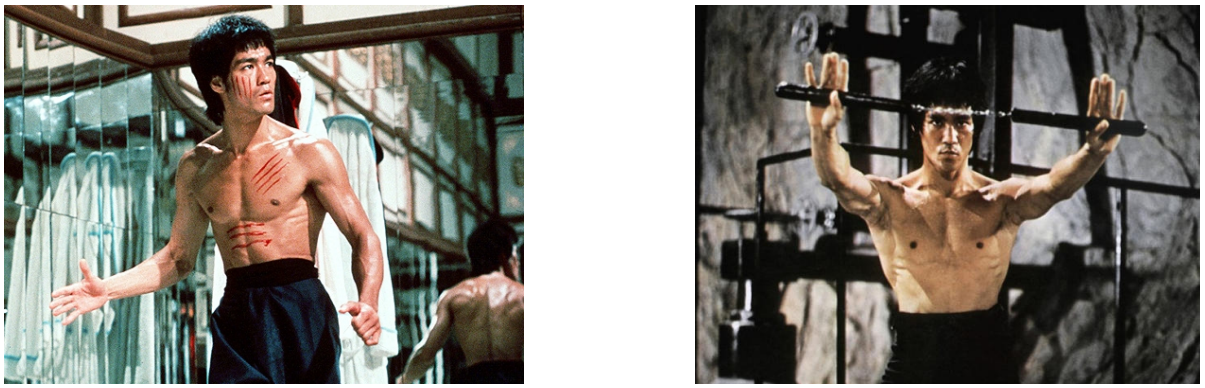

Figuur 6: Enter the Dragon

Figuur 7: House of Flying Daggers

Figuur 8: House of Flying Daggers

Figuur 9: House of Flying Daggers / The Killer

Godard en Bresson

- Toont details, liefdevol als Godard (vgl. *Une Femme Mariée*) of leeg als Bresson (*L'Argent*)
- Verwachte details ontbreken in de shots: van veel dialogen zien we maar één persoon
  - Wij vullen de ander zelf in.
    - Niet omwille van de intimatie; wij begrijpen de situatie
- Maar kunnen wij de gebaren van Chinezen inderdaad begrijpen?
  - Vgl. Wittgenstein:

Wittgenstein: betekenis is gebruik in een taalspel

- "We neigen ertoe het spreken van een Chinees voor ongearticuleerd gorgelen te nemen. Iemand die Chinees begrijpt, zal taal herkennen in wat hij hoort. Op dezelfde manier kan ik vaak de humaniteit in een man niet herkennen." (Wittgenstein, *Culture and Value*, 1).
- "Als je bij een vreemde stam kwam waarvan je de taal helemaal niet kende, en je wilde weten welke woorden correspondeerden met 'goed', 'fijn', etc., waar zou je dan naar zoeken? Je zou zoeken naar glimlachen, gebaren, voedsel, speelgoed." (*Lectures on Aesthetics*, . . . , 2:6)

Vergelijking met Bresson

- Wong is beduidend minder abstract dan Robert Bresson
  - Bresson zei:
    - "Me toeleggen op onbeduidende (niets zeggende) beelden." (p. 83)
    - "Weglaten wat de aandacht af zou leiden." (p. 117)
  - Maar ook:
    - "Een te verwacht beeld (cliché) zal nooit juist lijken, zelfs als het dat is." (p. 90)
- Wong gaat het niet primair om de beelden . . .
  - maar om de houdingen en de gebaren van de personages.
  - Kortom: om de mensen.

(a)

(b)

(c)

(d)

Figuur 10: Robert Bresson: “Pickpocket”

(a)

(b)

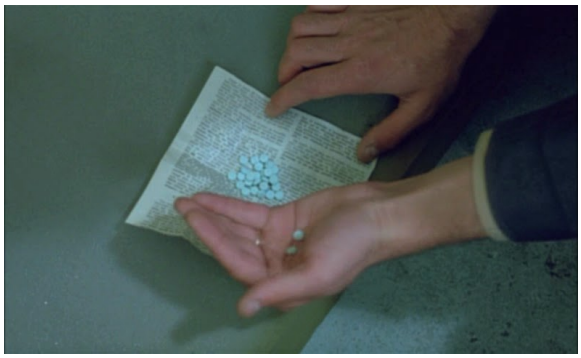

(c)

(d)

(e)

Figuur 11: Robert Bresson: “L’Argent”

Figuur 12: In the Mood for Love

Figuur 13: In the Mood for Love

Figuur 14: In the Mood for Love

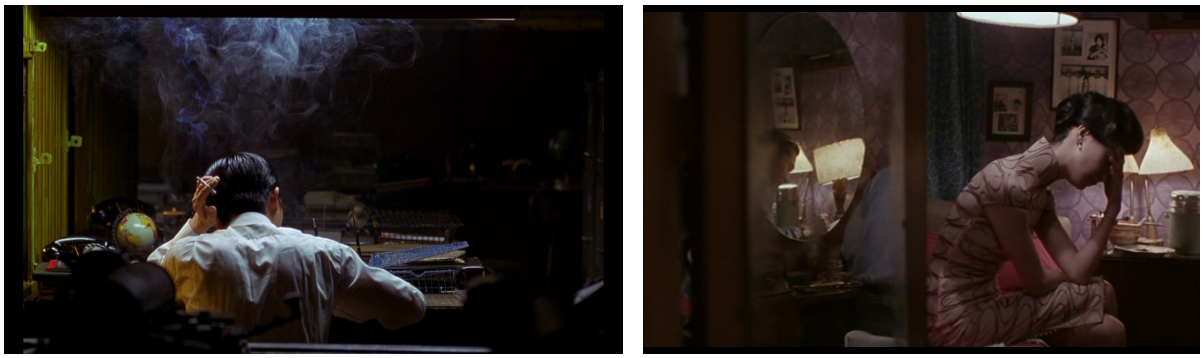

Figuur 15: In the Mood for Love

Figuur 16: In the Mood for Love

Figuur 17: In the Mood for Love

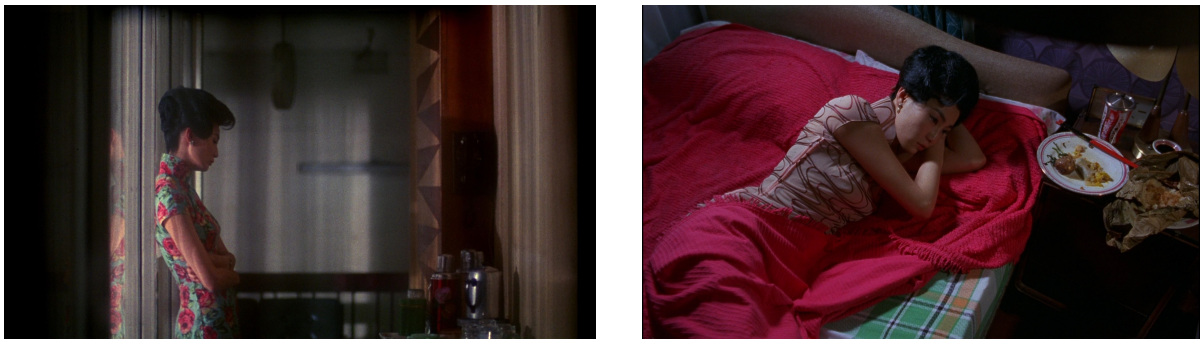

Figuur 18: In the Mood for Love

Figuur 19: In the Mood for Love

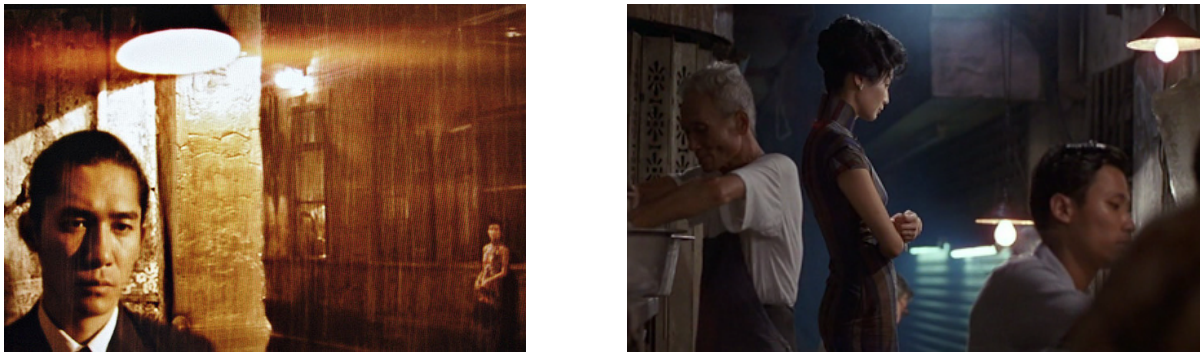

Figuur 20: In the Mood for Love

Figuur 21: In the Mood for Love

Figuur 22: In the Mood for Love